

مروزی بروضیعت کنونی و چشم انداز آینده

در ظرف چند ماه اخیر رژیم جمهوری اسلامی با مشکلات عدیده ای روبرو بوده است که تغییری هر چند کوتاه از آن ها شاید در روش ترشدن چشم انداز ماه های آینده بی ناشی نباشد.

از طرفی با تشدید بمباران شهرها توسط رژیم عراق، رژیم جمهوری اسلامی بالاخره پس از بیش از یک سال دست به دست گردن و تهدیدهای بی در بی حمله ای موسوم به بدر را آغاز کرد. حسب المعمول حملات والفجر یک، دو، سه ۰۰۰ نا بسی نهایت، کیلومترها از خاک عراق آزاد شد! دشمن متهم هزاران کشته و زخمی گردید و صدها اسیر گرفته شد! اما این ادعاهای پوج شاید فقط عقب مانده ترین هواهاران رژیم را بفریبد. واقعیت این است که صرفنظر از نبردهای شدید دو سال اول جنگ و از زمان آغاز حملات "نهایی" رژیم جمهوری اسلامی، تهاجم "بدر" به یقین پر ٹلفات ترین و فاحش ترین شکست را برای رژیم در بی داشته و تعداد کشته شدگان و زخمی های آن بالتبه کم سابقه بوده است. زمینه ای این شکست از مدتها قبل نیز آشکار بود. گزارشات متعدد درباره اختلاف نظرهای درون شورای عالی دفاع (۱) بین نظامیان از سوی و روحانیان از سوی دیگر در مورد حمله ای جدید، وضعیت برتر نظامی عراق، روحیه ای تضعیف شده ای "سپاه اسلام" و گسترش اعتیاد و توسل به مشروبات الکلی در جبهه ها (لابد در آرزوی رویت مهدی سوار بر اسب سفید!) و غیره همگی در جهت چنین شکستی اشاره داشته اند. سرانجام نیز شد آنچه نباید میشد! و طبعاً چنین شکستی لازم بود تا در نهایین بن بست را بوضوح بیشتری در برآورد گان رژیم به نمایش بگارد. که گواین که عناصر و مخالفی از آن پیش از این نیز از این بن بست بی اطلاع نبودند ولی مضرات ادامه ای جنگ را بر مضرات سنگین تر خاتمه ای آن ترجیح می دارند (۲). به این ترتیب پس از مدت ها مجدد راه برای میانجیان گشوده شد. دبیر کل سازمان ملل، سازمان کنفرانس اسلامی و بالاخره وزیر خارجه ای

۱- قابل توجه است که از زمان آغاز بمباران شهرها و حمله ای بدر تا هنگام نگارش این سطور در ماه خرداد، شورای عالی دفاع که ظاهرا و پسر اساس قانون اساسی رژیم، بالاترین مرجع تصمیم گیری در امور نظامیست جلسه ای نداشته است و این قطعاً حاکی از عقق اختلاف نظرهای و عجز از تصمیم گیریست.

بیویه باید در نظر داشت که گوای اخیراً در حدود ۱۲۰ ساعتی اینه مجلس در نامه ای به خوبی از بی لیاقتی رهبری جنگ (.....) گله کرده اند که امام حاکم بر جان و مال پیرا نشان ها را امر به خفه شدن کرده است! مشکلات و اختلافات درون رژیم از این هم گستردگی تراست. گفته میشود پگان هوائی سپاه که با کوشش بسیار در رقابت با نیروی هوائی ایجاد شده بود منحل شده و حتی سخن از کنار گذاشتن عملی شورای عالی دفاع و سپیدن امور جنگ به افرادی با تعجبه تر می رود.

★ ۲- منسقاًه متن داخل پرانتز در نسخه چاپ ارسالی رفتا قابل خواندن نیست. کیهه خارج از کشور.

۳- در این زمینه بیش از این سخن گفته ایم (رک رهائی شماره ۱، دوره ای حاضر). بطور خلاصه این که، اثرات ادامه ای جنگ را رژیم ناگفون نه تنها مضر نمی دانست بلکه خیرات هم محسوب می کرده است که البته گسترش نارضایتی ها ممکن است این فاکتور را تغییر دهد. ولی با خاتمه ای جنگ رژیم از سوی باید پاسخگوی نیروی وسیع درگیر در جبهه و نیروهای سپاه و بسیج خواستار ادامه ای را دیگالیسم کاذب سر را رفته شدت یابد. و بدتر از همه این که بر مقابل گسترش اعراضات توده ای حریه ای "قوى" شرایط جنگی را از دست بدهد.

عربستان سعودی . شکی نیست که گفتگوهای در باره‌ی صلح و آتش‌بس و پرداخت غرامت در جریان بوده است . در این فاصله موضع رسمی رژیم هم چند بار مورد تاکید قرار گرفته که برخلاف تصور عمومی شامل سرنگونی رژیم صدام حسین نیست بلکه "مجازات متوجه" را مطالبه می‌کند . البته در غسیر این درخواست پاسخ داده می‌شود که "مجازات" به معنای از میان رفتن این رژیم است . اشارات دیر کل سازمان ملل مبنی بر وجود گرایشاتی به آتش‌بس و صلح در برخی از سردمداران رژیم و اظهار وزیر خارجه‌ی هند که رژیم ایران آماده‌ی صلح است ولی برای آن فشار بیشتری بر آن لازم است بسیار گویا هستند . در هر صورت در این گفتگوها و مذاکرات که همزمان با تهدیدهای حمله و یکسره کردن کار صورت می‌گیرد، رژیم ولايت فقیهه کماکان در انتظار است تا در طول زمان رژیم عراق در اثر فشار اقتصادی از پا درآید چون هیچ رژیمی به خواست خود کار نمی‌رود ، خاتمه‌ی جنگ به نفع کمپانی‌های نفتی و نظامی نیست، وقدرت‌های بزرگ نیز به تبع این امر خواهان خاتمه‌ی جنگ نیستند .

لیکن اگر قرار باشد وضعیت اقتصادی و فشار وام‌های خارجی وغیره رژیم عراق را از پا اندازد ، رژیم جمهوری اسلامی نیز در اوضاع چندان مناسبی قرار نخواهد داشت (۲) . هر چند رژیم به گفته‌ی سردمداران آن بدنه‌ی خارجی ندارد باید در نظر داشت که در صورت لطمہ‌ی اساسی به فروشنفت که مبنی اصلی درآمد بشمار می‌رود بعید است که بتواند با وام‌آنرا جایگزین سازد ، چه از اعتبار کافی برخوردار نیست . وضع فروشنفت در اثر متزلزل بودن بازار نفت در چندین ماه اخیر از طرفی ، و ناامنی خلیج فارس برای بارگیری از طرف دیگر چندان مناسب نبوده است . قیمت فروشنفت ایران علاوه بر دلیل مخاط حمل از جزیره‌ی خارک به جزیره‌ی سیری و افزایش سرسام آور نز بیمه ، از نزخ رسمی اوپک به حد مفتخ ۲۱ دلارتزل کرده که شاید پائین تر هم برود ، و این در حالیست که میزان صادرات نفت هم به شدت کاهش یافته است . بنابراین اگر اوضاع به همین منوال پیش بروند در چند ماه آینده درآمد ارزی تا حد قابل ملاحظه‌ای کاهش خواهد یافت .

برای مقابله با این وضع رژیم یک سیاست سه سویه دنبال می‌کند : اتفاقاً قراردادهای پایاپایی که در نتیجه‌ی آن ها گروهی از کالاهای بدون پرداخت ارزکنیاب وارد می‌شوند هر چند که چند برابر قیمت واقعی تمام شوند ، کاهش سرمایه‌کناری‌های عمرانی و توقف یا تعليق پروژه‌های موجود ، تلاش برای از سر باز کردن بخشی از صنایع و مشکلات ناشی از آن‌ها که البته دلیل دیگری برتری نسبی طرد اران مالکیت نامحدود بر طرد اران مالکیت محدود و دولت در درون رژیم است . به این ترتیب ، اما ، بخشی از مشکل و نه تمام آن قابل تخفیف است . بهره‌جهت جنگ بخش اعظمی از درآمد ها را یکجا و بخش دیگری از آن را بطور قسطی می‌بلعد . براین منوال و با توجه به کاهش درآمد ها نیز مشکلات صنایع در سال جاری از لحاظ تأمین مواد اولیه ، قطعات و ماشین‌آلات به مرتب بیشتر از سال گذشته خواهد بود و چه بسا این وضع منجر به توقف کامل فعالیت برخی از واحد ها گردد .

معضل بعدی رژیم ، درگیری‌های درونی آن است . جناح طرد اران مالکیت نامحدود که تا حد ودی قدرت یافته است ، بطور روز افزون جناح دیگر را در تئنثاقرار می‌دهد و هر جا هم از لحاظ کمی قادر به پیشبرد نظریاش در مجلس نباشد به یعنی حق وتوی شورای نگهبان منتخب خمینی مانع برتری نظر طرف مقابل می‌شود . در چند ماه گذشته این جناح به کسب چند موقیت در زمینه‌ی قانونگذاری نائل شده که هر یک در جای خود و به اندازه‌ی خود برای تعییف جناح مقابل مهمند . ابتدا توبت لایحه‌ی بود که تغییرات گسترده‌ی آن در مجلس موجبات استعفای دو وزیر و چندین معاون وزیر و تعدادی مدیر کل وزارت‌خانه‌ها را فراهم آورد . سپس قانون محاسبات عمومی علی رغم مخالفت سرستخانه‌ی دولت و شخص موسوی که اجرای آن را "فاجعه‌ای برای مملکت" خواند ، بتصویب رسید و دست و پای دولت را در خرج اقلام خارج از چار چوب قانون محاسبات قبلی در پوست گرد و گذاشت . از جانب دیگر نیز جناح باصطلاح رادیکال مصون از تصریض نمانده است و سنگرها یش یکی پس از دیگری مورد هجوم واقع می‌شوند . حمله‌های دیگر از این دست هر چند گاه یکبار متوجه بهزیاد نبیوی مدیر صنایع سنگین است که آخرین آن می‌توانست وزارت و خود وزارت‌خانه‌ی وی را یکجا بر باد دهد . هر چند

۳- البته گفتش است که رژیم عراق در حال حاضر در چنان وضع بد اقتصادی ، مشابه سال قبل ، قرار ندارد و حتی در آخر نابستان قرار است خط‌لوله‌ی جدیدش از طریق عربستان گشایش یابد که در نتیجه بدون نیاز به خلیج فارس صدور نفت خود را بالا خواهد برد . گذشته از این نه در مورد رژیم سفال عراق و نه در مورد رژیم چنایتکار جمهوری اسلامی صرف وضعیت بد اقتصادی ، همانطور که اشاره خواهد شد ، منجر به سرنگونی نخواهد گردید .

در سوی دیگر تمام این قضایا و در مقابلشان اعتراضات مردم جریان یافته است. سه ماه اخیر شاهد حرکات اعتراضی بسیار قابل توجهی بود که در سرگیری از آن‌ها را برای همه‌ی ما ضروری می‌سازد. این حرکات بردو بخش بوده‌اند. اعتراضات رادیکال توده‌ای و حرکت اخیر اتومبیل سواری و پیاده روی به دعوت بختیار. ابتدا به مسئله‌ی اخیر می‌پردازیم، چون سخن در این باره به تناسب‌اندازه و اهمیت واقعه کوتاه‌تر است. بختیار که چندی پیش از مردم خواهان تحريم خرد ببنزین، کم کاری در ادارات و وارد آوردن ضربه‌ی اقتصادی بر رژیم از این طریق شده بود و پی در پی وعد‌ی خبرهای خوش در زمینه‌ی سرنگونی رژیم می‌داد، اینبار دعوت به تظاهرات ساکنی مشابه ۱۴ مرداد ۱۳۶۲ کرد و طبعاً تعدادی به جان آمده از دست رژیم نیز به این دعوت پاسخ مثبت دادند. ولی آنچه این حرکت را از واقعه‌ی سال ۶۲ متمایز می‌کرد، علی‌رغم گستردگی تبلیغات برای تظاهرات امسال که توسط تلسکو و تلفن از خارج و رادیوهای خارجی دامن زده شده بود، محدودیت قابل ملاحظه‌ی آن بود. بر خلاف سال ۶۲، اتومبیل سواری و پیاده روی عمدتاً بر محور قسمت‌های از خیابان مصدق متمرکز شد. تجربه نشان داد که مردم معارض، که بسیارشان هم نه به طرفداری از بختیار بلکه فقط به خاطر اعتضراً ضعلیه رژیم به خیابان آمده بودند، در غیاب هرگونه اقدام و نتیجه‌ی بعدی که ایشان را درگیر سازد پی برند که بر جبیسن این کشتی هم نور رستگاری نیست.

حرکات نوع اول، لیکن، بلحاظ خود انگیختگی حائز اهمیت بسیارند. مهمترین این اعتراضات در این سه ماهه عبارت بود مانند از: تظاهرات کوی ۱۳ آبان تهران، مقابله‌ی مردم با اوباشان موتوور سوار حزب الله بویژه در تهران، تظاهرات و درگیری در لاھیجان، تظاهرات و درگیری در مشهد، تظاهرات و اعتراض در حومه‌ی اصفهان، و تظاهرات و درگیری خلق عرب با پاسداران در اهواز.

آنچه مورد بحث است نه توضیح جزئیات خبری این وقایع، که این جزئیات به قدر کافی در افواه عمومی پخش شده است، بلکه سخنی در باره‌ی تجربه آموزی از این اعتراضات است چون هیچیک از مشکلات مورد اشاره‌ای که رژیم با آن‌ها مواجه است به خودی خود او را از پای خواهد انداخت. چشم اسفند پاراین رژیم، چون هر رژیم دیگر، چونش توده‌ای اعتراضی است و برای این که در زمان بروز اعتراضات توده‌ای با اشتباهات خود موجبات ناکام آن‌ها را فراهم نیاوریم بخشی در این زمینه ضروریست. امیدواریم که این بحث همه‌گیر، و با مقدم قرار دادن منافع جنبش توده‌ای بر منافع لحظه‌ای و کوتاه مدت تشکیلاتی (که در غالب مواقع یکی نیستند) انجام شود.

وجوه مشخصه‌ی جنبش‌های اخیر بدین قرارند:

۱- اعتراضات اخیر عمدتاً حول حوادث محلی و به بهانه‌ی آن‌ها پا گرفته و سپس به تظاهرات و اعتراض علیه رژیم و ارگان‌های آن گسترش یافته‌اند.

۲- گذشته از فرست طلبی گروه‌های مختلف از جمله مجاهدین، اقلیت و اکثریت و حزب توده که همگی پس از وقوع تظاهرات در رادیوهایشان به گفته‌ی یکی از عناصر رژیم مبنی بر دستگیری "۳۰۰ منافق، توده‌ای و فدائی" استناد کردند ناگیر مستقیم تظاهرات ۱۳ آبان را به خود نسبت دهند، اعتراضات اخیر همگی در اصل و عمدتاً خود انگیخته بوده و شعار یک شعارهای هیچیک از گروه‌های سیاسی در آن‌ها شنیده نشده است.

۳- این اعتراضات همچون اکثر اعتراضات توده‌ای بر علیه رژیم شاه عاری از تشکل و هویت طبقاتی بودند. در مورد ویژگی اول وضع مشخص است. در شرایط حاضر که نارضایتی در حد گستردگی استناد هر مسئله‌ی کوچکی به شرط فراهم بودن زمینه در محل می‌تواند منجر به گسترش اعتراض شود: مثلاً در کوی ۱۳ آبان تهران اصل مسئله از مراحمت مادر کمیته برای جوانی در سر محل آغاز شد و نا خلع سلاح کلانتری و بسیج محله پیش رفت.

با پیدایش اعتراض خود انگیخته، زمینه برای مقابله با رژیم توسط خود مردم و پی درند به نیروی خودشان فراهم می‌گردد. این جنبه از اعتراضات اخیر از مهمترین نقاط قوت آنهاست. چه، موارد دخالت نیروهای سیاسی در گذشته تجربه‌ی خوبی را بدست نمی‌دهد. این از نقاط ضعف اساسی جنبش سیاسی ما و موجب ناسف فراوان است که جریان‌های سیاسی همواره در پی جنبش مردم بوده و هر بار هم که در حرکتی نقش موثری داشته‌اند به ناکامی و مردم را به سرخوردگی کشانده‌اند. تنها استثناء در این زمینه قیام ۱۹ الی ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ است که قاعده‌ای آن را هم باید تصادفی نظر

گرد . می‌گوئیم تصادفی چون نه مجاهدین و نه فدائیان هیچگاه دیدگاه مشخصی در رابطه با قیام مسلحانه نداشتند در بهترین حالت نظریه‌ی آن‌ها از شوری فوکو (موتور کوچک موتور بزرگ را به راه منادازد) فراتر نمی‌رفت . تصویر خمام متصور این بود که آنقدر اقدامات چریکی انجام می‌گیرد و شکیلات سیاسی در اثر آن‌ها گسترش می‌یابد که بالاخره رژیم را سرنگون می‌کند ! هیچگاه تصویر حقیقت امکان روشی از پیوند مبارزه با جنبش توده‌ای وجود نداشت . به همین دلیل هم آنچه از شکیلات سیاسی را دیگال آن زمان پس از ضربه‌های رژیم شاه باقی مانده بود آنقدر به جنبش توده‌ای که از سال ۱۳۵۶ در حال شکل گیری و تکوین بود بی‌اعتتا ماند و به ترورهای فردی و حمله به کلانتری و بانک ادامه داد ، و آنقدر از سازماندهی مستقل و تبلیغ توده‌ای درحال غلیان طفره رفت که بدیل خمینی به راحتی جای خود را باز کرد . پیر وزیر بدیل خمینی در مقابل شاه گشته از مسائل جهانی ، از طرفی حاصل آزادتر بودن فعالیت هواداران وی و از طرف دیگر نتیجه‌ی خالی گذاشتن مطلق میدان از سوی بدیل بالقوه‌ی چپ بود . سرانجام نیز زمانی که جو برای قیام توده‌ای مساعد بود ، عملیات نظامی مستقل از توده‌ی مردم توسط فدائیان وغیره با تطایل مردم برای درگیری مسلحانه با رژیم مصادف شد . همین . هیچ برنامه‌ای در بین نبود !

از نمونه‌های عکس فراوان سخن گفته ایم . از خلع سلاح ستارخان و باقر خان گرفته تا خیانت و انحراف چپ‌نماهائی چون خالوقربان و احسان الله خان در جنبش جنگل ، خیانت‌های حزب توده در جنبش ملی شدن نفت ، تصفیه و کشته‌ار درونی در سازمان مجاهدین توسط مارکسیست‌نماهائی چون عقی شهرام و بهرام آرام ، انحرافات و خیانت‌های حزب توده و فدائیان اکثریت پس از انقلاب در کردستان و ترکمن صحرا و آذربایجان وغیره ، عقب‌نشینی فدائیان و مجاهدین در مقابل هجوم به مطبوعات آزاد و سایر آزادی‌های سیاسی ، عقب‌نشینی بخشی از فدائیان ، مجاهدین ، حزب توده‌ی همواره خائن در مورد مسئله‌ی دانشگاه در سال ۱۳۵۹ ، سیاهه‌ای بی‌انتها و وحشت‌انگیز است که می‌توان ادامه دار .

آخرین مورد قابل بحث هم واقعه‌ی ۳۰ خرداد ۱۳۶۰ بود . مجاهدین با غلو و اغراق و انتظار که بعداً معلوم شد بدون آمادگی کافی نظامی ، حتی در سطح شکیلاتی خودشان ، با درگیری نهائی پیش‌رس با رژیم که برای بقای خود می‌جنگید توده‌ی مردم را رماده و تبدیل به تعاشاچی زد و خورد نیروهای سیاسی با رژیم کردند . سپس خود نیز از میدان عقب‌نشینی کرد و توده‌ی سرخورد را در کثار صحنه شتبا گذاشتند !

در اعترافات اخیر ، اما ، همانند نمونه‌ی موفق افسریه‌ی دوسال قبیل توده‌ی مردم بر خلاف گذشته تماشگر نبود نیروهای سیاسی با رژیم نا دندان مسلح نبودند . خود در یک سوی عرصه‌ی نبرد قرار داشتند . و این به هر جهت قدیمی به جلوست . عامل مثبتی که به توده‌ی مردم بویژه در هنگام درگیری با موتورسواران اوپاش یاری داد نادرحدی متناسب با این اعترافات پی به نیروی خود ببرند و بدانند که قادر به مقابله با نیروی رژیم اند ، فقدان اقدامات ماجراجویانه‌ی چریکی از سوی مجاهدین بود . امری که یا ناشی از تغییر اعلام شده‌ی خط مشی است ، یا از ناتوانی ، یا از برسر عقل آمدن و یا اساساً و حسب المعمول ناشی از بی‌توجهی به اعترافات و جنبش‌های توده‌ای . بنظر من رسد شق آخر از همه صحیح تر باشد . چون گذشته از این واقعیت که مجاهدین بخش اعظم کارها و هواداران خود را از دست داده و نیرویشان برای اینگونه اقدامات بالتابع شدیداً تحلیل رفته است ، ترور تک و توك کسیه‌ی هوادار رژیم و اعلام هفته‌ها و ماه‌های مختلف بعنوان دروهی مبارزه کماکان در دستور کارتیلیگاتی قرار داشت . گویا در ماه اردیبهشت "شعار استراتژیک درود بر رجوی هم ثبت شد" (۴) . مبارک است ! هر چند خبر چندانی حتی از اقدامات جدی مجاهدین نشد . در هر صورت و به هر دلیل که باشد فقدان اینگونه اقدامات ماجراجویانه کاملاً به نفع جنبش توده‌ای بود . چه ، بروز آن‌ها قطعاً قوه‌ی اپتکار ، امکان تجربه اندوزی و کسب انتکا به نفس را از توده‌ی مردم سلبیم کرد .

سخن آخر در باره‌ی بی‌شک بودن هویت طبقاتی این اعترافات است . طبیعاً هنوز هم الگوی اعترافات توده‌ای علیه رژیم شاه بوضوح در نهضت مردم حضور دارد . آن‌ها تصویر دیگری جز حرکت عمومی طبقات مختلف در خیابان ، دادن شعار ، آش‌زدن لاستیک وغیره در نظر ندارند . ولی باید توجه داشت که بروز جنبش به این شکل و با این محتوای عمومی در ادامه خود ، در بهترین حالت ، منجر به انقلابی سیاسی مشابه بهمن ۵۷ خواهد شد که به خودی خود ، امری مثبت است که در صورت پاگیری حقیقت باید در آن شرکت جست و به آن دامن زد . انقلاب آتشی به هر جهت یک انقلاب سیاسی است که

۴- به نقل از رادیو مجاهد - اول خرداد ۱۳۶۴ .

سرنگونی رژیم جمهوری اسلامی را هدف خواهد داشت و همه‌ی ما باید برای این هدف و سرنگونی این رژیم خونخوار و ضد بشری مجدانه ترین کوشش‌ها را به عمل آوریم.

سخن ما، اما بیش از این است. اگر نمی‌خواهیم یک بار دیگر در شرایطی قرار گیریم که جنبش پر جوش و خروش‌سوده‌ای به مسلح دیکتاتوری و سرکوب برده شود راهی جزاً نیست که علاوه بر شرکت در جنبش عمومی و آزادی‌خواهانه در جهت رادیکالیزم کردن این جنبش با هدف تدارک برای انقلاب سوسیالیستی تلاش کیم. این هم از طریق تبلیغ ضرورت و کمک به شکل یابی و فعالیت سیاسی کارگران، نه چون انقلاب بهمن از موضع طبقاتی خرد و بورژوازی بلکه از موضع طبقاتی پرولتیری، ممکن است. این نوع تشكل‌ها و فعالیت‌ها حتی باید خواست‌های دمکراتیک عمومی (چون آزادی مطبوعات، اجتماعات، حق تعیین سرنوشت خلق‌ها ...) را با خواست‌های دمکراتیک کارگری (از جمله حق تشكل، حق اعتراض، کم‌کردن ساعت‌کار، افزایش حقوق و غیره) تلفیق کنند. هیچ تشكلی، چه کارگری و چه غیر آن، بدون طرح تمامی خواست‌های دمکراتیک و فعالیت‌عملی در راه آن‌ها یک شکل دمکرات‌خواهد بود. علاوه بر این، تشكل‌ها و جریانات کارگری باید در هر زمان خط‌کشی و مرز‌بندی خود را با تشكل‌های دیگر روش‌کنند و همواره بدیل حکومت سوسیالیستی را پیش رو داشته باشند. نیروهایی که معتقدند طرح اینگونه مسائل به افتراق و پراکندگی می‌انجامد، یا در بهترین حالت، نادانند و یا خائن که قصدی جز فراهم آوردن مجدد زمینه برای سرکوب و نابودی جنبش کارگری و سوسیالیستی ندارند. تنها در پرتو طرح تمامی خواست‌های دمکراتیک و بدیل انقلاب سوسیالیستی، در عین فعالیت برای سرنگونی رژیم حاضر، می‌توان امیدوار بود به هنگام انقلاب سیاسی آتی سرمایه داران، اگر نه اساساً، حداقل به سادگی قادر نباشند سلطه‌ی ترور و وحشت خود را برقرار سازند.

پ - اسد